

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5164/21
31.3.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Владиславе Милићевић, председника већа, Весне Матковић и Јасне Беловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа Александар Марковић, адвокат из Београда, ул. Илије Стојадиновића бр. 71/2, против тужене ББ из ..., ул. ... бр. ..., коју заступа Невена Чупић, адвокат из Београда, ул. Народног хероја Петра Мећаве бр. 1, ради утврђења и исплате, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 14261/18 од 13.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиоца изјављена против одлука садржаних у ставовима првом и четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 14261/18 од 13.04.2021. године.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 14261/18 од 13.04.2021. године у делу става другог изреке за износ главног дуга од 580.914,135 динара са законском затезном каматом од 04.07.2016. године до исплате и жалба тужиоца у овом делу **ОДБИЈА** као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 14261/18 од 13.04.2021. године у преосталом делу става другог изреке, ставовима трећем и петом изреке и предмет у овом делу **ВРАЋА** истом првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 14261/18 од 13.04.2021. године, ставом првим изреке дозвољено је објективно причање тужбе истицањем захтева за иселење тужене из стана бр. ... у стамбеној згради у ул. ... бр. ... у ..., учињено поднеском од 04.06.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име дуга насталог током трајања брачне заједнице исплати износ од 580.914,135 динара са законском затезном каматом од 04.07.2016. године до исплате и на име неплаћених рачуна насталих употребом

стана тужиоца у износу од 567.725,95 динара са законском затезном каматом од 24.01.2019. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом трећим изреке, одбачена је као недопуштена тужба тужиоца у делу у којем је тражено обавезивање тужене да се исели из стана бр. ... који се налази у стамбеној згради у ул. ... бр. ... у Ставом четвртим изреке, утврђено је да је повучена тужба тужиоца у делу захтева за утврђење иделаних удела странака у заједнички стеченој имовини-стану бр. ... у стамбеној згради у ул. ... бр. ... у ... и то тужиоца од 90%, а тужене од 10%. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 186.000,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац је побијао наведену пресуду у целисти из свих законских разлога, а тужена је благовремено дала одговор на жалбу тужиоца.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде сходно одредби чл. 386 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца делимично недопуштена, а делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде у делу става другог изреке којим је одлучено о захтеву тужиоца на име дуга насталог током трајања брачне заједнице у износу од 580.914,135 динара, са законском затезном каматом од 04.07.2016. године нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а супротно наводима жалбе тужиоца ни она из тачке 12 истог става јер је побијана одлука у овом делу са јасним и непротивречним разлозима о свим битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су закључиле брак 29.01.1994. године. Брак је разведен правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 1357/15 од 04.07.2016. године. Након развода брака, парничне странке су наставиле да живе у спорном стану бр. ... у стамбеној згради у ул. ... бр. ..., површине ... м², све до иселења тужиоца марта 2017. године. Решењем Пореске управе-филијала Стари град од 03.06.2016. године тужиоцу, као пореском обвезнику-власнику "ВВ" из ..., ул. ... бр. ..., одложено је плаћање дугованог пореза за главне пореске обавезе на дан 03.06.2016. године у укупном износу од 741.868,71 динара на 50 једнаких месечних рата (и то са табелом и датумом утврђених износа према доспећу месечних рата закључно са 20.07.2020. године). Пресудом Првог основног суда у Београду К 1498/17 од 29.11.2019. године тужилац је оглашен кривим због извршеног кривичног дела насиља у породици из чл. 194 ст. 1 КЗ и чл. 194 ст. 3 у вези ст. 1 КЗ и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од седам месеци, с тим што је одређено да ће се казна изречена у пресуди извршити без примене електронског надзора тако што тужилац као окривљени неће напуштати просторију-стан у ..., ул. ... бр. ... Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 427/16 од 24.01.2017. године одбијен је тужбени захтев овде тужиоца ради иселења овде тужене из напред описаног стана.

Полазећи од овако утврђених чињеница, првостепени суд је најпре дозволио објективно преиначење тужбе, учињено поднеском тужиоца од 04.06.2020.године истицањем захтева за иселење тужене из спорног стана, којом се тужена није

противила, позивајући се на одредбу чл. 294 ст. 1 тачка 4 ЗПП (став први изреке).

Одлучујући о захтеву тужиоца за обавезивање тужене да му исплати половину дуга који је настао на име неплаћених пореза и доприноса за обављање самосталне делатности тужиоца у износу од 580.914,135 динара са законском затезном каматом од 04.07.2016.године првостепени суд је, позивајући се на одредбе чл.186 и чл.187 Породичног закона, закључио да је овај тужбени захтев тужиоца неоснован (став други изреке), јер је реч о личној обавези тужиоца насталој током трајања брака са туженом за коју тужилац одговара као супружник који је преузео ове обавезе и то својом посебном имовином као и уделом у заједничкој имовини, која не може имати утицај на статус имовине другог супружника, овде тужене, јер се не ради о заједничкој обавези која је преузета ради подмирења потребе заједничког живота о браку, нити обавези која терети оба супружника по општим правилима да би супружници одговарали за њу солидарно, не само својим уделом у заједничкој имовини, него и својом посебном имовином, односно не ради се о текућим потребама заједничког живота у браку под чијем се подразумевају обавезе настале у вези са неопходним животним потребама супружника и чланова њихове породичне заједнице које се обнављају недељно, месечно, годишње или у другим редовним временским интервалима (издаци за исхрану, обућу, одећу, становање, одржавање или повећање заједничке имовине). У конкретном случају, тужилац је приватни предузетник у смислу Закона о приватним предузетницима (у страначком исказу је навео да је исплатио порез за самосталну делатност према споразуму о репрограму дуга који је закључио 2016.године) у смислу Закона о приватним предузетницима и као физичко лице стиче добит и самостално обавља делатност под условом и на начин утврђеним законом, па сходно наведеном за обавезе које проистекну из обављања ове делатности одговара целокупном својом имовином сходно цитираном закону, јер законом није установљена солидарна одговорност другог супружника за обавезе свог супружника по основу неплаћених пореза и доприноса за обављање његове самосталне делатности.

Одлучујући о захтеву тужиоца да му тужена на име дуга исплати у износ од 567.725,95 динара са законском затезном каматом од 24.01.2019. године до исплате као половину износа плаћених по основу дуга за неплаћене рачуне настале употребом предметног стана, који је неспорно власништво тужиоца и чини његову посебну имовину, првостепени суд је закључио да је и овај захтев неоснован (став други изреке). С тим у вези имао је у виду да су трошкови који су настали за време трајања брачне заједнице (достављене фотокопије налога за уплату и признаницама примаоца средстава обједињене наплате “Инфостан технологије” Београд), а односе се на трошкове редовног коришћења стана и ради подмирења потребе заједничког живота у браку, представљају заједничке обавезе парничних странака код супружника, те да је те трошкове односно настале дугове према комуналним предузећима у већем делу исплатио тужилац из своје посебне имовине након престанка брака и заједнице живота са туженом, а да није предложио извођење доказа вештачењем да би суд могао поуздано да утврди структуру ових трошкова, односно који дугови су тачно настали током трајања заједнице живота парничних странака, када су ове обавезе доспевале, да ли је део обавезе исплаћен од заједничке имовине парничних странака током трајања брака, колико је тачно исплаћено из посебне имовине тужиоца за дугове настале током трајања брака, а након престанка заједнице живота, посебно имајући у виду да је укупан обрачун тужилац урачунао и оне трошкове који су настали након развода брака

за шта не може постојати солидарност обавезе оба супружника (рачуни који су плаћени ЈКП “Инфостан технологија” од стране тужиоца у току 2018. и 2019. године који се односе на редовно одржавање стана, као и трошкове пореза на имовину) јер се не ради о обавезама и дуговима насталим током трајања заједнице живота парничних странака позивајући се на правило о терету доказивања из одредбе чл. 231 ЗПП.

Поред тога, првостепени суд је закључио да је недопуштена тужба тужиоца у делу којим је тражено иселење тужене из истог из предметног стана јер је реч о правноснажно пресуђеној ствари позивајући се на то да је правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 427/16 од 24.01.2017. године одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да се исели из предметног стана и исти слободан од лица и ствари преда тужиоцу у државину и на коришћење став трећи).

Како је тужилац повукао тужбу ради утврђења идеалних удела странака у предметном стану као заједнички стеченој имовини (тужиоца са 90%, а тужене са 10%), те како је тужена прихватила повлачење тужбе у овом делу, применом одредбе чл. 202 ст. 2 ЗПП утврдио да је тужба у том делу повучена (став четврти изреке).

Утврђено чињенично стање од значаја за одлуку првостепеног у погледу основа и висине потраживања тужиоца у делу става другог изреке по основу плаћених пореза и доприноса за обављање самосталне делатности тужиоца у износу од 580.914,135 динара са законском затезном каматом од 04.07.2016. године другостепени суд прихвата као правилно и потпуно утврђено, савесном оценом изведених доказа сходно одредби чл.8 ЗПП. На тако утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца у овом делу, дајући за своју одлуку ваљане разлоге у овом делу.

Апелациони суд је имао у виду наводе жалбе тужиоца којима се побија правилност и законитост побијане пресуде у овом делу става другог изреке, у вези са чиме жалилац указује да је новац који је остваривао предузетничком делатношћу трошио за подмиривање потребе заједничког домаћинства странака, па налази да нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Наиме, одредбом чл.186 Породичног закона прописано је да за сопствене обавезе преузете пре или након склапања брака одговара супружник који их је преузео својом посебном имовином, као и својим уделом у заједничкој имовини. Одредбом чл. 187 истог закона је прописано да за обавезе преузете ради подмирења потреба заједнице живота у браку, као и за обавезе које по закону терете оба супружника одговарају супружници солидарно својом заједничком и посебном имовином. Супружник који је из своје посебне имовине подмирио заједничку обавезу има право на накнаду од другог супружника сразмерно његовом уделу у заједничкој имовини. Правилно је становиште првостепеног суда да у односу на дуг тужиоца за неплаћене порезе и доприносе за обављање самосталне делатности реч о личној обавези тужиоца као приватног предузетника насталој током трајања брака са туженом за коју сходно цитираној одредби чл. 186 Породичног закона тужилац одговара само као супружник који је преузео ове обавезе и то својом посебном имовином, као и и уделом у заједничкој имовини, која не може имати утицај на статус имовине другог супружника, овде тужене, те је правилно становиште да се не ради о заједничкој обавези која је преузета ради подмирења потребе заједничког живота у браку, нити обавези које терети оба супружника по општим правилима да би

супружници одговарали за њу солидарно, не само својим уделом у заједничкој имовини, него својом посебном имовином. Наиме, тужилац је приватни предузетник у смислу одредбе чл.83 ст.1 Закона о приватним предузетницима (“Службени гласник РС” бр.36/11 ... 109/21) који као физичко лице обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у складу са законом о регистрацији. да би стицао добит и самостално обављао делатност под условима и начином утврђеним законом. Сходно одредби чл.85 ст.1 истог закона предузетник за све обавезе настале у вези са обављањем своје делатности одговара целокупном својом имовином, у коју улази и имовина коју стиче у вези са обављањем делатности. У обавезе предузетника, између осталог, спада и плаћање пореза на приходе од самосталне делатности у смислу одредеба чл.32 ст.1 и ст.2 Закона о порезу на доходак грађана (“Службени гласник РС” бр.24/01 ... 118/21). Одредбом чл. 157 ст.2 истог закона је прописано да за порез на приход од самосталне делатности јемче супсидијарно својом имовином сви пунолетни чланови домаћинства обвезника који у моменту настанка обавезе чине домаћинство обвезника у смислу одредбе чл.10 истог члана. Статус пореског дужника сходно одредбама чл.12 Закона о преском поступку и пореској администрацији (“службени гласник РС” бр.80/02 ... 108/16), поред предузетника као физичког лица које дугује одређену радњу из порескоправног односа из одредбе чл.10 истог закона (ст.1), има и порески јемац који одговара за плаћање обвезничког пореског дуга за случај да порески обвезник тај дуг не плати о доспелости (ст.3 тачка 1). Међитим, ово не мења природу ове обавезе предузетника, нити би он могао тражити накнаду плаћеног пореза у било ком делу од чланова породичног домаћинства, али би они у случају да порески орган од њих наплати порез могли да се регресирају од њега као лица које је порески обвезник. У сваком случају, породичним законом није установљена солидарна одговорност супружника за овакве обавезе једног супружника по основу неплаћених пореза и доприноса за обављање његове самосталне делатности.

Одлука првостепеног суда у преосталом делу става другог изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за обавезивање тужене да му накнади износ од 567.725,55 динара на име дуга насталог неплаћањем рачуна насталих употребом стана се може прихватити као правилна. Ово стога што је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тачка 12 ЗПП, на коју основано указује жалбом тужиоца јер су изостали разлози о свим битним чињеницама, они који су дати су нејасни и противречни међусобно са стањем у списима, као и битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 1 у вези одредбе чл. 8 ЗПП, на коју се такође основано указује жалбом тужиоца, што је утицало на правилност и законитост исте.

Пре свега, супротно образложењу првостепеног суда тужилац је већ у тужби предложио извођење доказа економско-финансијским вештачењем, при којем захтеву је остао и током поступка, па је у таквој ситуацији нејасно на основу чега је првостепени суд закључио да тужилац није предложио извођење таквог доказа. Осим тога, тужилац је уз тужбу приложио рачуне за одржавање стана, за порез, обједињену наплату, за грејање и друге рачуне при чему је назначио датум доспелости плаћања, те доставио доказ о томе да их је платио, потражујући од тужене половину износа на које гласе ти рачуни, па у таквој ситуацији све и да није било предлога да се изведе доказ економско-финансијским вештачењем, првостепени суд је имао могућност да простим математичким рачуном уколико би тужбени захтев тужиоца био основан, одлучи о

висини његовог потраживања у овом делу. Осим тога, имајући у виду да се део трошкова односи на рачуне који терете предметни стан, од којих неки по основу својинских права (порез), а неки по основу употребе стана (струје, вода, комуналије и друго), да су странке живеле у стану заједно све до марта 2017. године, да је брак разведен 04.07.2016. године, да је тужилац сам подмирио те трошкове, првостепени суд је требало да утврди да ли и у којој мери тужена одговара солидарно са тужиоцем за дугове настале за подмиривање заједничког живота до тренутка када су заједнички живеле у предметном стану, а потом да ли и у којој мери постоји обавеза тужене да тужиоцу накнади део трошкова на име коришћења тог стана, имајући у виду да се након његовог исељења из стана марта 2017. године наставила да користи тај стан, не оспоравајући му власништво истог.

Ни одлука првостепеног суда садржана у ставу трећем изреке се не може прихватити као правилна јер је захваћена битном повредом одредба парничног поступка из чл.374 ст.2 тачка 12 ЗПП, на коју се основано указује жалбом тужиоца јер су изостали разлози о свим битним чињеницама.

Наиме, изостали су, осим паушалног навођења, разлози о томе зашто првостепени суд сматра да се ради о раније пресуђеној ствари, сагласно одредби чл. 294 ст. 1 ЗПП, имајући у виду претходно донету пресуду П 427/16 од 24.0.2017. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца за исељење тужене из предметног стана, односно изостали су разлози о томе не којим чињеницама је заснован тужбени захтев тужиоца у овој парници за исељење тужене из предметног стана и у правноснажно окончаној парници П 427/16.

Стога ће у поновном поступку, првостепени суд имајући наведене примедбе отклонити учињене пропусте, те несумњиво утврдити да ли је и у којој мери постоји обавеза тужене да тужиоцу накнади део трошкова насталих употребом стана, имајући у виду да тужена, након исељења тужиоца из стана, користи цео стан са децом странака и потом правилном применом материјалног права одлучити и о овом делу тужбеног захтева тужиоца.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке применом одредбе чл.401 тачка 1 у вези одредбе чл.378 ст.3 ЗПП јер за изјављивање жалбе против ставова првог и четвртог изреке тужилац нема правни интерес, у ставу другом изреке применом одредбе чл. 390 ЗПП, у ставу трећем изреке применом одредбе чл. 391 у вези одредбе чл. 401 тачка 3ЗПП, а укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Владислава Милићевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић